

Nr 104.

Av herr **Bergman**, om inrättande av 8 nya lektors- och 20 adjunktstjänster vid de allmänna läroverken.

I sina petita till 1925 års riksdag lämnar kungl. skolöverstyrelsen en utredning om det nuvarande behovet av nya ordinarie lärartjänster vid de allmänna läroverken. Av denna framgår, att detta behov uppgår till 82 tjänster, 27 lektors- och 55 adjunktstjänster. Emellertid anser skolöverstyrelsen, att upprättandet av dessa nya tjänster icke bör ske under ett och samma år utan fördelas på en något längre tidsperiod, förslagsvis de tre läsåren 1925—1926, 1926—1927 och 1927—1928.

Ehuru skolöverstyrelsen förebragt en utredning, av vilken synes framgå, att behovet av nya ordinarie tjänster vid de allmänna läroverken är ofrånkomligt, har dock i årets statsverksproposition ingen framställning i ämnet gjorts. Under de närmast föregående åren ha liknande framställningar gjorts både av skolöverstyrelsen och enskilda, men de ha icke vunnit statsmakternas bifall. De argument, som förebragts mot en ökning av den ordinarie lärarstabens vid de allmänna läroverken, ha varit *dels* att det statsfinansiella läget ej tillåtit en sådan, *dels* att densamma skulle föregripa den kommande omorganisationen av undervisningsväsendet, *dels* att en ökning av lärarnas tjänstgöringskyldighet vore möjlig, varigenom behovet av nya lärare skulle kunna inskränkas.

Beträffande hänvisningarna till det statsfinansiella läget må endast påpekas, att den föreslagna ökningen av antalet ordinarie lärartjänster motsvaras av en lika stor minskning av antalet extra lärare. Den kostnadsökning, som statsverket skulle vidkännas, uppgår sålunda endast till skillnaden mellan ordinarie lärares och extra lärares avlöning.

Vad beträffar den kommande omorganisationen av skolväsendet och en eventuell ökning av lärarnas tjänstgöringskyldighet har överstyrelsen i sin senaste utredning tagit vederbörlig hänsyn därtill. Skolöverstyrelsens ovan nämnda utredning bifogas. Vid den starkt och permanent stigande lärjungestillströmningen till läroverken är den varsamma ökningen av antalet lärartjänster, som här föreslås, i själva verket det minsta möjliga.

På grund av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen, i enlighet med kungl. skolöverstyrelsens förslag om framställning till 1925 års riksdag, måtte besluta att för inrättande vid de allmänna läroverken

från och med 1 januari 1926 av 8 lektors- och 20 adjunktstjänster, att på de olika läroverken fördelas på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för budgetåret 1925—1926 höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 68,200 kronor.

Stockholm den 22 januari 1925.

J. Bergman.

I motionens syfte instämmer:

Karl Franzén.

Bilaga 1.

Kungl. skolöverstyrelsens utredning och förslag angående upprättande av nya ordinarie ämneslärartjänster vid de allmänna läroverken.

I underdanig framställning den 31 augusti 1918 angående anslag till de allmänna läroverken m. m. lämnade läroverksöverstyrelsen i samband med en utredning om det då förefintliga behovet av nya ordinarie lärartjänster en redogörelse för tillkomsten av nya lärartjänster å de allmänna läroverkens stat alltsedan genomförandet av 1904 års läroverksreform. Av denna utredning frangick, att ett behov då förefanns av 56 nya lärartjänster, därav 13 lektorat och 43 adjunkturer. Upprättandet av dessa tjänster ansågs av överstyrelsen böra fördelas på tre år och på sådant sätt, att under år 1920 inrättades 20 nya befattningar. I överensstämmelse härmed hemställde överstyrelsen, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå 1919 års riksdag att anvisa medel för inrättande under år 1920 av 5 lektors- och 15 adjunktstjänster att på de olika läroverken fördelas på sätt Kungl. Maj:t bestämde. På grund av beslut av 1919 års riksdag inrättades av dessa tjänster 2 lektorat och 4 adjunkturer från och med den 1 januari 1920.

Den 31 augusti 1920 gjorde skolöverstyrelsen förnyad framställning i ämnet. Efter att hava framlagt en kompletterande utredning rörande tillgången på kompetenta sökande till lärartjänster, hemställde överstyrelsen, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att för inrättande under år 1922 av 20 adjunktstjänster från och med den 1 januari 1922 höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 86,900 kronor. Detta överstyrelsens förslag fann sig Kungl. Maj:t ej böra framlägga för riksdagen.

Överstyrelsen ansåg sig emellertid böra förnya framställningen i sina riksdagspetita den 31 augusti 1921 för år 1922, då enligt överstyrelsens mening den utredning, överstyrelsen förebragt för förslaget, fortfarande ägde giltighet. Överstyrelsen framhöll därvid, att den för läroverkens

möjlighet att fylla sin uppgift hotande minskningen i tillströmningen till lärarbanan icke syntes kunna hejdas, såvida icke bland annat lärarnas befordringsutsikter tryggades genom inrättandet av ett väsentligt antal nya ordinarie lärarbefattningar. Det antal, vid vilket överstyrelsen år 1920 stannade, vore i själva verket lagt beräknat, men med hänsyn till rådande statsfinansiella läge ansåg sig överstyrelsen icke böra gå högre. Vederbörande departementschef ansåg sig emellertid icke kunna tillstyrka en ökning i antalet ordinarie lärarbefattningar, varför överstyrelsens framställning även denna gång icke föranledde någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Sedan år 1920 hava alltså några nya lärartjänster vid de allmänna läroverken icke upprättats. Det ökade behovet av lärarkrafter, som under de senaste åren uppstått genom lärjungeantalets tillväxt — under 5-årsperioden 1919—1924 har lärjungeantalet vid de allmänna läroverken ökat från 27,384 till 29,723 eller med 2,339 lärjungar — och upprättandet av nya läsavdelningar har för den skull måst tillgodoses genom anställande av ytterligare ett antal extra lärare. Då emellertid numera antalet av sådana lärare till den grad vuxit, att det under innevarande termin, bortsett från timlärare, uppgår till 202 eller ungefär $\frac{1}{5}$ av samtliga ämneslärare, var till komma 93 vikarierande ämneslärare, sammanlagt alltså 295 extra ordinarie lärare, har överstyrelsen ansett sig böra hemställa, att frågan om inrättande av nya ordinarie lärartjänster måtte ånyo upptagas till omprövning. Överstyrelsen anser nämligen, att det för undervisnings- och uppfostringsarbetet vid läroverken medför en allvarsam olägenhet, att detta arbete utföres av en lärarkår, som till en så betydande del består av extra ordinarie lärarkrafter, sålunda av mera tillfällig och växlande art med alla de olägenheter, som därav följa. Ett sådant system kan icke länge fortvara utan våda för vårt undervisningsväsende. Därtill kommer att befordringsmöjligheterna för de extra ordinarie lärarna bliva i hög grad reducerade på grund av den ständigt växande disproportionen mellan de extra ordinarie lärarnas antal och antalet ordinarie lärarbefattningar vid de allmänna läroverken. Under 5-årsperioden 1918—1923 var levnadsåldern i medeltal vid första befordran till lektor vid allmänt läroverk 37.3 år och vid befordran till adjunkt 34.8 år, under det att för perioden 1913—1918 motsvarande ålder utgjorde respektive 32.8 och 32.3 år. Från läroverkslärarnas sida har med styrka påvisats, senast i samband med yttrande över den senaste lönekommitténs förslag till ny löneroglering för de olika lärarkårerna, det trängande behovet av att en löneroglering för lärarna vid de allmänna läroverken förbindes med inrättandet av ett antal nya ordinarie tjänster. Extraläraryöreningen framhåller i nämnda sammanhang, att den nuvarande situationen vore ohållbar. Då lösandet av denna fråga vore av fundamental betydelse för lärarnas vid de allmänna läroverken ställning i lönehänseende och då dessutom enligt föreningens övertygelse inrättandet av ordinarie platser läte sig för närvarande genomföras även med en eventuell omorganisation av skolväsendet, hemställde föreningen, att Kungl. Maj:ts förslag till riksdagen angående löneroglering för befattningshavare vid de allmänna läroverken även måtte innefatta inrättandet av ett tillräckligt antal nya ordinarie tjänster.

Vid övervägandet av frågan om lämpligheten av att för närvarande inrätta ett antal nya ordinarie lärartjänster vid de allmänna läroverken måste givetvis hänsyn tagas till de förslag till förändringar i den nuvarande läroverksorganisationen, som föreliggande utarbetade eller äro under utredning. Den beskrifning av läroverkens nederstadium, som härvid är ifrågasatt,

skulle tydligen komma att medföra minskning i behovet av lärarkrafter. I första klassen finnas för närvarande vid samtliga läroverk sammanlagt 130 avdelningar. Då undervisningstimmarnas antal i läsämnen i en sådan avdelning ungefär motsvarar tjänstgöringstiden för en adjunkt, skulle genom första klassens indragning behovet av lärarkrafter minskas med omkring 130 lärare. Sannolikt torde väl vara, att om en sådan åtgärd skulle vidtagas, den icke komme att genomföras på en gång vid samtliga läroverk utan fortgå successivt under ett antal år. Med hänsyn till det mycket begränsade utrymmet vid många av vara läroverk särskilt i de större städerna och till den starka tillströmning till dem, som en längre tid ägt rum, kan förväntas, att de ledigblivna lärosalarna under tiden till stor del snart åter skulle fyllas av lärjungar och nya läsavdelningar fördeuskull inrättas. Under sådana förhållanden skulle behovet av lärarkrafter växa — för närvarande ökas de extra ordinarie lärarnas antal årligen med ungefär ett tiotal — och användning finnas för en stor del av de lärare, som genom den ovannämnda indragningen bleve övertaliga. Den reduktion i lärarnas antal, som möjligen det oaktat skulle bli erforderlig, torde utan svårighet kunna göras genom minskning av de extra ordinarie lärarna, vilkas antal, såsom förut nämnts, för närvarande överskrider 200, oberäknat vikarierande lärare och timlärare. Dessutom bör beaktas, att av ämneslärartjänsterna vid de allmänna läroverken årligen ett antal av omkring 50, varav i medeltal 15 lektors- och 35 adjunktstjänster, bliva lediga på grund av dödsfall, avsked eller befordran. Dessa ledigblivna tjänster skulle, om så visade sig behövt, jämväl kunna tagas i anspråk för att reglera läroverkens behov av ordinarie lärare.

Å andra sidan bör en annan omständighet, som i viss mån inverkar på läroverkens behov av lärare, här icke lämnas oomnämd. I sitt yttrande över 1920 års lönekommittés förslag till ny löne reglering för lärarna vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter hemställer överstyrelsen, att tjänstgöringstiden per vecka skall i någon mån ökas. För lektorer och adjunkter skulle denna ökning utgöra i medeltal $1\frac{1}{2}$ veckotimme. I händelse detta förslag vinner statsmakternas bifall, skulle därav följa, att en viss reduktion skulle kunna ske ifråga om erforderliga lärarkrafter. Vid ett läroverk med minst 16 lärare skulle dessa härigenom kunna minskas med 1 lärare. Vid samtliga läroverk skulle på så sätt enligt en verkställd undersökning vinnas en besparing av omkring 40 lärare, oberäknat timlärare. Med detta antal skulle alltså de extra ämneslärarna kunna minskas.

Överstyrelsen har alltså icke kunnat finna annat än att, om hänsyn toges till samtliga här anförda omständigheter, det torde kunna anses väl motiverat att tillgodose läroverkens behov av lärarkrafter genom att nu inrätta ett antal nya ordinarie lärartjänster.

För att närmare undersöka behovet av ordinarie lärare vid de allmänna läroverken har överstyrelsen verkställt en förnyad utredning i nämnda syfte. Härvid har överstyrelsen i huvudsak följt samma plan, som tillämpats i överstyrelsens tidigare utredningar i ämnet. Beträffande anordningen i övrigt av den verkställda utredningen får överstyrelsen hänvisa till här bifogade tabellbilagor, av vilka även resultatet av densamma framgår. Undersökningen har även denna gång begränsats till sådana läroverk, som för närvarande hava mer än en extralärare, och omfattar i det hela 50 läroverk, varav 31 högre allmänna läroverk, 11 realskolor och 8 samskolor.

Till grund för beräkningarna har lagts det genomsnittliga behovet av lärarkrafter för höstterminerna 1919—1923. Då lärjungeantalet i allmänhet undergått en successiv ökning under denna period, kommer detta genomsnittliga behov att ofta ligga något under det närvarande behovet, vilket förklarar de mindre avvikelser, som kunna förekomma mellan det beräknade och det faktiska antalet lärare. I fråga om medeltalet undervisningstimmar må anmärkas, *dels* att det för läroverket i Ystad beräknats med frånseende från den kommunala reallinjen, *dels* att i timtalet välskrivningstimmarna ej inräknats, ehuru de vid ett flertal läroverk bestridas av ämneslärare — detta på den grund, att det torde få anses vara en tidsfråga, när större delen av välskrivningsundervisningen anförtros åt särskilt utbildade lärare.

I fråga om beräkningen av antalet nya lärartjänster har överstyrelsen ansett sig böra i någon mån modifiera de normer, som tillämpats vid 1918 års utredning. Salunda har den undervisningsskyldighet, som åligger rektor, först frånräknats och därefter det erforderliga behovet lärarkrafter vid de olika läroverken fastställt. Överstyrelsen har därvid utgått från en undervisningsskyldighet i medeltal för rektor vid högre allmänt läroverk av 12 timmar i veckan, vid provarsläroverk 10 timmar samt vid real- och samskola 18 timmar. Tjänstgöringstiden för lektorer och för adjunkter med sin huvudsakliga tjänstgöring förlagd till gymnasiet och sjätte klassen vid de högre allmänna läroverken har beräknats till 21 timmar i veckan samt i de högre allmänna läroverkens fem nedre klasser och i samtliga klasser av övriga realskolor till 26 timmar, vid provarsläroverk respektive 20.5 och 25.5. Härvid må dock anmärkas, att nämnda medeltjänstgöring för lektorer är väl hög, då flera bland dessa lektorer äro domkapitelsledamöter, för vilka den stadgade medeltjänstgöringen är 19 timmar i veckan. Vid samskola har till grund för beräkningen lagts en undervisningsskyldighet för såväl lärare som lärarinna av 25 timmar i veckan. Under läsåret 1923—1924 utgjorde den faktiska tjänstgöringstiden i medeltal per vecka:

vid de *högre allmänna läroverken*: för lektor 20.7 timmar, för adjunkt med mera än halva tjänstgöringen förlagd till gymnasiet 21.9 timmar, för adjunkt med övervägande tjänstgöring i realskolan 24.9 timmar;

vid *realskolor för gossar*: för adjunkt 25.7 timmar;

vid *statens samskolor*: för adjunkt 25.9 timmar, första lärarinna 22.2 timmar och ämneslärarinna 24.8 timmar.

Beträffande här anförda medeltal av lärarnas tjänstgöringstid läsåret 1923—1924 må anmärkas, att de i allmänhet hålla sig nära medelvärdet av de i gällande läroverksstadga föreskrivna tjänstgöringstiderna. Vad lektorerna beträffar, må erinras, att domkapitelsledamöternas lägre tjänstgöringstid fullt motiverar det här angivna medeltalet. Något större avvikelser visa adjunkternas tjänstgöring vid de högre läroverken, i det att för adjunkt med övervägande tjänstgöring å gymnasiet medeltalet ligger 0.9 timmar över det lagstadgade och för adjunkt med övervägande tjänstgöring i realskolan 1.1 timme under det föreskrivna medeltalet. Det senare förhållandet har sin förklaring däri, att en stor del av dessa adjunkter hava en del av sin tjänstgöring — dock mindre än hälften — förlagd till gymnasiet, varför deras tjänstgöring med hänsyn till sin mera krävande art ansetts böra i någon mån reduceras. Då tjänstgöringstidens överskott över den lagstadgade för den förstnämnda adjunktgruppen ungefär mot-

svarar underskottet för den senare gruppen, kan adjunkternas tjänstgöring i det hela anses ungefär motsvara den i gällande författning föreskrivna. Första lärarinna och ämneslärarinna tjänstgöringstid överstiger det lagstadgade medeltalet med respektive 1.2 och 0.8 timmar.

Av den nu verkställda utredningen har framgått, att det nuvarande behovet av nya ordinarie lärartjänster uppgår till 82 tjänster, varav 27 lektors- och 55 adjunktstjänster. Vid bestämmandet av antalet nya lektorstjänster hava följts i huvudsak samma normer, som tillämpats vid föregående liknande utredningar och som angivits i överstyrelsens utredning av år 1907. Härvid har överstyrelsen utgått ifrån det beräknade medelbehovet av lärarkrafter å gymnasiet och i realskolans sjätte klass under femårsperioden 1919—1923 och har därvid tillsett, att efter de nya tjänsternas inrättande tillräckligt utrymme finnes för adjunkters undervisning å gymnasiet i lämplig omfattning. Hänsyn har jämväl tagits till önskemålet, att så långt som möjligt de olika läroämnen å gymnasiet bleve företrädda av någon representant bland lektorerna. Vid beräkning av antalet behövliga adjunktstjänster har överstyrelsen lagt till grund dels det beräknade behovet av lärarkrafter i realskolan, dels ock det återstående behovet av lärare å gymnasiet, varjämte hänsyn även tagits till antalet för närvarande tjänstgörande extra lärare vid ifrågavarande läroverk. Härvid har iakttagits, att de nya tjänsternas antal så avpassats, att efter deras frånräknande minst en, i de flesta fall två eller flera extra lärare fortfarande finnas vid läroverket.

Vad vidare angår frågan om vid vilka läroverk de nya tjänsterna böra upprättas, så framgår av den verkställda utredningen, att av de nya lektorstjänsterna för närvarande erfordras *en* vid vardera av följande högre allmänna läroverk: Borås, Falun, Gävle, Jönköping, Karlstad, Linköping, Luleå, Norrköping, Nyköping, högre realläroverket å Östermalm i Stockholm, statens provskola, Nya elementarskolan i Stockholm, Umeå, Vänersborg, Ystad och Östersund samt *två* vid vardera av högre latinläroverket i Göteborg, högre realläroverket i Göteborg samt högre allmänna läroverken i Karlskrona, Kristianstad, Lund och Malmö. Av de nya adjunktstjänsterna erfordras *en* vid vardera av följande högre allmänna läroverk: Gävle, högre latinläroverket i Göteborg, Nyköping och Örebro, vid östra realskolan i Göteborg, realskolan i Uddevalla och samskolan i Ängelholm, *två* vid vardera av följande högre allmänna läroverk: Borås, Härnösand, Jönköping, Karlstad, Luleå, Malmö, högre realläroverket å Östermalm i Stockholm, Umeå och Östersund, vid realskolorna i Kristinehamn och Södertälje, Katarina realskola i Stockholm och Kungsholmens realskola i Stockholm samt vid samskolorna i Alingsås och Skellefteå och *tre* vid vardera av realskolorna i Eskilstuna, Landskrona och Malmö samt vid samskolorna i Falköping, Trälleborg och Örnsköldsvik.

Beträffande läroverken i Kristianstad och Östersund anser sig överstyrelsen emellertid böra framhålla, att stadsfullmäktige i dessa städer icke ännu befunnits villiga att åtaga sig de förbindelser ifråga om skyldighet att bygga och underhålla läroverkshus, som Kungl. Maj:t plägar föreskriva som villkor för upprättande av nya lärartjänster.

Innan överstyrelsen går att avgiva förslag angående inrättande av nya lärartjänster under budgetåret 1925—1926, har överstyrelsen anställt en undersökning, beträffande det antal kompetenta sökande, som under sagda år kan påräknas för eventuellt nyupprättade lärartjänster, vilka kunna be-

räknas fördela sig ungefär lika på humanistiska och matematisk-naturvetenskapliga ämnesgrupper med någon övervikt för de förra. Av undersökningen framgår, att för tjänster, avsedda att upprättas från och med den 1 januari 1926, kunna beräknas följande antal kompetenta sökande: för humanistiska lektorstjänster 46, för matematisk-naturvetenskapliga lektorstjänster 24, för humanistiska adjunktstjänster 269 och matematisk-naturvetenskapliga adjunktstjänster 178. I antalet sökande till lektorstjänster äro inräknade 30, respektive 9 ordinarie adjunkter med lektorskompetens, dock inga adjunkter, som överskridit 60-årsaldern. Härav framgår sålunda, att fullt tillräcklig tillgång på sökande kan beräknas för de nya tjänster, som den verkställda utredningen angivit såsom erforderliga.

Som skett vid föregående liknande tillfällen, synes det även nu vara lämpligt, att upprättandet av de nya tjänsterna, 27 lektors- och 55 adjunktstjänster, icke sker under ett och samma år utan fördelas på en något längre tidsperiod, förslagsvis de tre läsåren 1925—1926, 1926—1927 och 1927—1928 med ungefär en tredjedel varje år. Under året 1925—1926 borde då inrättas 8 lektorat och 20 adjunkturer, under 1926—1927 9 lektorat och 18 adjunkturer och 1927—1928 10 lektorat och 17 adjunkturer. Huru de nya lärartjänster, som avses för läsåret 1925—1926, böra fördelas på humanistiska och matematisk-naturvetenskapliga ämnesgrupper, torde få bero på en närmare undersökning av behovet i nämnda avseende vid de särskilda läroverk, som böra ifrågakomma. Med hänsyn till tillgången på kompetenta sökande synes icke härför möta något hinder.

Av den nu framlagda undersökningen framgår alltså, att 28 nya ämneslärartjänster, nämligen 8 lektorat och 20 adjunkturer, synas böra inrättas under budgetåret 1925—1926.

För upprättande under nämnda år av 8 lektorstjänster skulle enligt nu gällande lönestat erfordras en höjning av reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 46,700 kronor, varvid 2 lektorstjänster beräknas tilldelade provårsläroverk med ett tilläggsarvode av 300 kronor för vardera, av vilka tilläggsarvodena det ena torde tillföras det i reservationsanslaget ingående anslaget till praktisk utbildning av blivande lärare vid de allmänna läroverken och det andra tillföras det extra anslaget till provårskurs i Göteborg för blivande lärare vid de allmänna läroverken, vilket alltså bör höjas från sitt nuvarande belopp 15,500 kronor till 15,800 kronor. För upprättande av 20 adjunktstjänster under samma år skulle erfordras en anslagshöjning av 86,000 kronor och alltså för samtliga lärartjänster en sammanlagd höjning av nämnda reservationsanslag med 132,700 kronor. Då emellertid de ifrågavarande tjänsterna icke torde kunna beräknas tillträdas förrän den 1 januari 1926, torde för budgetåret 1925—1926 endast böra upptagas den del av nämnda anslagsbelopp, som kommer på senare hälften av nämnda budgetår eller i avrundat belopp 68,200 kronor, varjämte nyssnämnda extra anslag till provårskurs i Göteborg borde höjas med 150 kronor.

Härvid bör bemärkas, att, under förutsättning att här beräknade anslag beviljas, det under punkt 5 av överstyrelsens förevarande riksdagspetita begärda anslag till extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken för budgetåret 1925—1926 kommer att minska med arvodet för 28 extralärare under vårterminen 1926 eller med 49,754 kronor eller i avrundat belopp 49,800 kronor. Skulle förslaget till ny löne reglering för lärarkärerna komma att bifallas, böra ovannämnda belopp höjas i samma proportion som lönerna.

På grund av vad överstyrelsen sålunda anført, får överstyrelsen i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att för inrättande vid de allmänna läroverken från och med den 1 januari 1926 av 8 lektors- och 20 adjunktstjänster att på de olika läroverken fördelas på sätt Kungl. Maj:t bestämmer från och med budgetåret 1925—1926 höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 68,200 kronor och det extra anslaget till provårskurs i Göteborg med 150 kronor.

Bilaga 2.

Antal sökande till lektors- och adjunktstjänster vid de allmänna läroverken under tiden $\frac{1}{9}$ 1919— $\frac{31}{8}$ 1924 samt antalet lediga ämneslärartjänster den 1 september 1924.

Tidsperioder	Lektorstjänster						Adjunktstjänster					
	Huvudsakligen hum. ämnen			Huvudsakligen mat.-nat. ämnen			Huvudsakligen hum. ämnen			Huvudsakligen mat.-nat. ämnen		
	Antal tjänster	Antal sökande	Medeltal sök. till varje tjänst	Antal tjänster	Antal sökande	Medeltal sök. till varje tjänst	Antal tjänster	Antal sökande	Medeltal sök. till varje tjänst	Antal tjänster	Antal sökande	Medeltal sök. till varje tjänst
$\frac{1}{9}$ 19— $\frac{31}{8}$ 20	36	56	1.6	8	11	1.4	46	475	10.3	28	320	11.4
$\frac{1}{9}$ 20— $\frac{31}{8}$ 21	23	38	1.6	14	23	1.6	30	231	7.7	18	206	11.4
$\frac{1}{9}$ 21— $\frac{31}{8}$ 22	34	66	1.9	6	17	2.8	25	294	11.8	16	151	9.4
$\frac{1}{9}$ 22— $\frac{31}{8}$ 23	25	47	1.9	7	25	3.6	26	289	11.1	23	271	11.8
$\frac{1}{9}$ 23— $\frac{31}{8}$ 24	19	79	4.2	8	21	2.6	30	298	9.9	21	275	13.1
Summa	137	286	2.1	43	97	2.3	157	1,587	10.1	106	1,223	11.5

**Lärjungeantalet vid vissa högre allmänna
Antalet närvarande**

L ä r o v e r k	Höstterminen 1919			Höstterminen 1920			Höstterminen 1921		
	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a
<i>Högre allm. läroverk.</i>									
Borås	376	107	483	398	91	489	405	98	503
Falun	302	131	433	335	123	458	316	135	451
Gävle	367	143	510	389	122	511	391	128	519
Göteborg: latinl.	506	327	833	519	328	847	525	336	861
» : reall.	415	266	681	433	329	672	435	236	671
Halmstad	321	121	442	316	118	434	339	114	453
Hälsingborg	481	133	614	490	123	613	497	135	632
Härnösand	239	83	322	247	75	322	276	68	344
Jönköping	401	159	560	429	153	582	449	179	628
Karlskrona	299	108	407	322	114	436	341	137	478
Karlstad	399	216	615	395	222	617	385	230	615
Kristianstad	293	134	427	311	139	450	334	145	479
Linköping	438	219	657	454	218	672	435	221	656
Luleå	215	96	311	228	95	323	232	108	340
Lund	360	184	544	355	200	555	343	199	542
Malmö	415	321	736	409	302	711	444	302	746
Norrköping	470	197	667	471	193	664	480	203	683
Nyköping	234	66	300	232	58	290	239	63	302
Sthlm, h. latinl. å Norrm.	498	256	754	504	260	764	516	277	793
» h. a. l. å Söderm.	506	260	766	540	255	795	544	280	824
» h. reall. å Norrm.	356	312	668	361	321	682	365	348	713
» » » » Österm.	542	274	816	541	267	808	546	285	831
» Nya elem.-skolan	283	212	495	278	204	482	294	201	495
Sundsvall	287	105	392	315	90	405	329	97	426
Umeå	211	102	313	238	95	333	227	90	317
Uppsala	366	262	628	366	250	616	366	256	622
Vänersborg	161	90	251	178	96	274	179	94	273
Västerås	290	118	408	308	106	414	306	124	430
Ystad (realsk. + realgymn.)	210	55	265	226	44	270	239	42	281
Örebro	512	226	738	530	202	732	530	184	714
Östersund	320	100	420	320	85	405	321	76	397
Summa	11,073	5,383	16,456	11,438	5,188	16,626	11,628	5,391	17,019

¹ Därjämte 9 fl.; ² därjämte 6 fl.; ³ därjämte 5 fl.; ⁴ därjämte 12 fl.; ⁵ därjämte 4 fl.;
⁶ därjämte 22 fl.; ¹² därjämte 3 fl.; ¹³ därjämte 27 fl.

Bilaga 3.

läroverk höstterminerna 1919—1924.

lärjungar.

Höstterminen 1922			Höstterminen 1923			Medeltal Höstterminerna 1919—23			Höstterminen 1924		
Real- skolan	Gym- nasiet	S:a	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a	Real- skolan	Gym- nasiet	S:a
401	120	521	413	141	554	398.6	111.4	510	404	146	550
305	145	450	292	⁵ 136	⁵ 428	310	134	444	275	⁵ 155	⁵ 430
406	119	525	403	144	547	391.2	131.2	522.4	387	⁷ 142	⁷ 529
531	359	890	539	356	895	524	341.2	865.2	525	395	920
435	245	680	431	257	688	429.8	248.6	678.4	425	262	687
334	133	467	338	⁶ 139	⁶ 477	329.6	125	454.6	325	¹¹ 170	¹¹ 495
478	159	637	458	196	654	480.8	149.2	630	434	218	652
260	83	343	252	⁸ 93	⁸ 345	254.8	80.4	335.2	236	² 98	² 334
452	209	661	429	225	654	432	185	617	413	⁶ 232	⁶ 645
349	149	498	342	172	514	330.6	136	466.6	362	180	542
375	250	625	360	259	619	382.8	235.4	618.2	340	277	617
335	166	501	311	⁹ 171	⁹ 482	316.8	151	467.8	277	¹³ 172	¹³ 449
436	207	643	426	222	648	437.8	217.4	655.2	429	215	644
225	121	346	208	³ 130	³ 338	221.6	110	331.6	191	⁴ 129	⁴ 320
338	190	528	343	186	529	347.8	191.8	539.6	341	193	534
494	319	813	529	334	863	458.2	315.6	773.8	531	356	887
475	211	686	461	221	682	471.4	205	676.4	429	218	647
257	64	321	241	74	315	240.6	65	305.6	236	¹ 81	¹ 317
518	295	813	508	313	821	508.8	280.2	789	501	323	824
552	295	847	537	332	869	535.8	284.4	820.2	524	365	889
366	358	724	371	354	725	363.8	338.6	702.4	384	355	739
547	305	852	549	289	838	545	284	829	536	304	840
326	196	522	307	202	509	297.6	203	500.6	284	213	497
342	107	449	333	113	446	321.2	102.4	423.6	318	128	446
219	112	331	216	⁵ 134	⁵ 350	222.2	106.6	328.8	213	¹⁰ 118	¹⁰ 331
377	258	635	370	283	653	369	261.8	630.8	375	272	647
180	100	280	176	117	293	174.8	99.4	274.2	179	¹⁰ 130	¹⁰ 309
314	145	459	312	182	494	306	135	441	343	184	527
244	42	286	230	⁸ 48	⁸ 278	229.8	46.2	276	204	¹⁹ 64	¹² 268
539	211	750	549	232	781	532	211	743	544	250	794
326	91	417	324	² 105	² 429	322.2	91.4	413.6	315	⁷ 123	⁷ 438
11,736	5,764	17,500	11,558	6,160	17,718	11,486.6	5,577.2	17,063.8	11,280	6,468	17,748

⁶ därjämte 15 fl.; ⁷ därjämte 11 fl.; ⁸ därjämte 1 fl.; ⁹ därjämte 17 fl.; ¹⁰ därjämte 14 fl.;

Lärjungeantalet vid vissa realskolor och

Läroverk	Höstterminen 1919			Höstterminen 1920			Höstterminen 1921		
	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a
<i>Realskolor.</i>									
Eskilstuna	291	70	361	301	71	372	300	81	381
Göteborg: västra	506	—	506	509	—	509	521	—	521
» östra	486	—	486	498	—	498	527	—	527
Kristinehamn	193	—	193	204	—	204	226	—	226
Landskrona	207	—	207	217	—	217	241	—	241
Malmö	548	—	548	559	—	559	546	—	546
Sthlm: Jakobs	407	—	407	403	—	403	399	—	399
» Katarina	405	—	405	422	—	422	449	—	449
» Kungsholmens	532	—	532	543	—	543	532	—	532
Södertälje	¹ 224	⁶ 66	¹ 290	248	71	319	254	85	339
Uddevalla	220	63	283	227	56	283	221	61	282
Summa	4,019	199	4,218	4,131	198	4,329	4,216	227	4,445
<i>Samskolor.</i>									
Alingsås	204	—	204	207	—	207	233	—	233
Falköping	271	—	271	278	—	278	287	—	287
Piteå	174	—	174	191	—	191	193	—	193
Skellefteå	230	—	230	236	—	236	262	—	262
Trälleborg	229	—	229	232	—	232	255	—	255
Åmål	142	—	142	164	—	164	172	—	172
Ängelholm	229	—	229	226	—	226	228	—	228
Örnsköldsvik	222	—	222	239	—	239	247	—	247
Summa	1,701	—	1,701	1,773	—	1,773	1,877	—	1,877

¹ Därfjärde 7 fl.; ² Därfjärde 2 fl.; ³ Därfjärde 9 fl.; ⁴ Därfjärde 16 fl.; ⁵ Därfjärde 4 fl.

Bilaga 4.

samskolor höstterminerna 1919—1924.

Höstterminen 1922			Höstterminen 1923			Medeltal höstterminerna 1919—23			Höstterminen 1924		
Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a	Real- skolan	Kom- munala gymna- siet	S:a
298	81	379	297	² 100	² 397	297.4	80.6	378	277	⁵ 107	⁶ 384
533	—	533	559	—	559	523.6	—	525.6	540	—	540
542	—	542	537	—	537	518	—	518	550	—	550
246	—	246	276	—	276	229	—	229	273	—	273
242	—	242	230	—	230	227.4	—	227.4	237	—	237
540	—	540	532	—	532	545	—	545	536	—	536
399	—	399	403	—	403	402.2	—	402.2	432	—	432
473	—	473	494	—	494	448.6	—	448.6	541	—	541
532	—	532	554	—	554	538.6	—	538.6	568	—	568
263	97	360	281	92	373	254	82.2	336.2	269	95	364
210	60	270	206	³ 68	³ 274	261.8	61.6	278.4	210	⁴ 71	⁴ 281
4,278	238	4,516	4,369	260	4,629	4,202.6	224.4	4,427	4,433	273	4,706
235	—	235	239	—	239	223.6	—	223.6	225	—	225
290	—	290	285	—	285	282.2	—	282.2	295	—	295
203	—	203	191	—	191	190.4	—	190.4	174	—	174
253	—	253	234	—	234	243	—	243	237	—	237
264	—	264	276	—	276	251.2	—	251.2	265	—	265
181	—	181	198	—	198	171.4	—	171.4	205	—	205
235	—	235	226	—	226	228.8	—	228.8	234	—	234
256	—	256	248	—	248	242.4	—	242.4	245	—	245
1,917	—	1,917	1,897	—	1,897	1,833	—	1,833	1,880	—	1,880